

Terms and Conditions

The Library provides access to digitized documents strictly for noncommercial educational, research and private purposes and makes no warranty with regard to their use for other purposes. Some of our collections are protected by copyright. Publication and/or broadcast in any form (including electronic) requires prior written permission from the Library.

Each copy of any part of this document must contain there Terms and Conditions. With the usage of the library's online system to access or download a digitized document you accept there Terms and Conditions.

Reproductions of material on the web site may not be made for or donated to other repositories, nor may be further reproduced without written permission from the Library

For reproduction requests and permissions, please contact us. If citing materials, please give proper attribution of the source.

Imprint:

Director: Mag. Renate Plöchl

Deputy director: Mag. Julian Sagmeister

Owner of medium: Oberösterreichische Landesbibliothek

Publisher: Oberösterreichische Landesbibliothek, 4021 Linz, Schillerplatz 2

Contact:

Email: [landesbibliothek\(at\)ooe.gv.at](mailto:landesbibliothek(at)ooe.gv.at)

Telephone: +43(732) 7720-53100

Tab. f. 32.
Præcepto 49.

convertendum erit in apparens, quod compendiosissime fit, adjectione vel subtractione ab Asc. R. Med. Cœli, Partium Equationis Temporis, quas exhibet Tabula, ut supra monui in observatione speciali, ut tamen contrarium fiat ritulis; quia hic æqualia tempora convertimus in apparentia.

Tab. f. 26.
& seqq.

Per præc. 39.

Quod si sunt ad manus Tabulæ Directionum Regiomontani, continuatæ à Reinholdo, vel Tabulæ primi mobilis Magini; delecta ex ijs altitudine Poli, quæ est loco proposito, adjiciantur ad A. R. M. Cœli Tempora 90°: quæ sic conflatur Atc. obliqua Horoscopi, excerpatur gradum orientem. Hic porro immixtus in Tabulam suam, & quæ situs in marginibus, sub filo datæ altit. Poli in fronte & calce quæ sitæ, ostendet angulum Orientis.

Qui verò caret his libris, is cum excerptis recurrat ad caput XIV horum; ibi modos aliquot inveniet, indagandi per hic data, ang. Orientis.

Unus eorum sic habet; ut declinationem culminantis, si septentrionalis, auferas ab Altit. Poli; si meridionalis, addas; ut habeas distantiam culminantis à vertice. Tunc enim Logarithmis, hujus & Anguli excerpti, conjunctis, summa, ut Antilogarithmus exhibebit Angulum Orientis, per quem deinde etiam punctum ipsum oriens, seu Nonagesimus ab eo gradus indagandus est, sive quærere illum placeat in Tabulâ nostrâ Ang. Orientis, sub filo Altitudinis Poli debitæ, & ex dextro vel sinistro margine, pro re natâ, excerpere hoc Eclipticæ oriens punctum: sive accuratius sit agendum; anguli Orientis jam Logarithmo, ablato ab Antilogarithmo distantia culminantis à vertice, ut restet Antilogarithmus arcus inter Nonagesimum & Meridianum: qui arcus à Meridiano vergit in partes contrarias puncto æquinoctiali vicino. Alter modus utitur positione anguli orientis ut noti, & altitudine puncti culminantis, quæ est ejus à vertice distantia complementum ad Quadrantem.

Præcepto 45

Præcepto 46

Est & tertius modus dicto Cap. XIV.

Cognito Nonagesimo vel per se, vel ex gradu oriente, numeratis in nostro Hemisphereo 90°, seu 3 signis, retrò: compara cum eo locum Lunæ verum in Ecliptica. Nam si Luna fuerit illò orientior, parallaxi propèdebit in ortum, si occidentior, in occasum. Subtracto igitur altero ab altero, distantia D ab illo Logarithmus subscribatur Logarithmo Anguli orientis, pro Longitudinis Parallaxi; pro Latitudinis verò scribatur Antilogarithmus Anguli Orientis. Utrique demum subordinetur Parallaxeos totalis in horizonte Logarithmus sive logisticus cum signo, sive Canonicus: & sic pro Longitudine tres Logarithmos (cossicè si ferat usus) in unam redige summam; pro latitudine duos. Hæ duæ summæ, quæ sitæ inter Logarithmos illos, ex quibus desumptus ex L. Parallaxeos, ostendunt Parallaxes, illa Longitudinis, ista Latitudinis: quarum illa addita loco Lunæ, si orientalis est à No. adempta, si occidentalis; ista addita Latitudini veræ Austrinæ, adempta Boreali, constituunt visibilem Lunæ locum secundum longitud. & latit. Nisi fortè latitudo Lunæ Borealis minor fuerit ipsâ parallaxi Latitudinis: tunc enim illa auferenda est ab

istâ, restabitq; Latitudo visâ Australis, loco veræ Borealis.

Hæc itaque pro loco visibili Centri Lunæ. Quod si opus erit loco visibili marginum: ejus semidiameter apparens, addita longitudini Centri & latitudini, constituit locum marginis, illic Orientalis, hic plagæ ejus, quam habet Latitudo: subtracta verò à Centri longitudine & latitudine majori, constituit locum marginis, illic occidentalis, hic plagæ contrariæ quàm est visa centri & illius marginis latitudo: sin autem latitudo visibilis centri, fuerit minor semidiametro lunæ; subtrahitur illa ab hac, pro latitudine marginis, qui in plagam tenditur centri quidem latitudini contrariam, propriæ verò eandem.

Quod si Polus Australis elevatur, Tabellarum nonaginta Ascensionum Obliquarum, & nostræ Tabulæ Ang. Orientis, nò aliter erit usus, nisi ingrediaris per Ascensionem, 180 gradibus vel auctiorem vel diminutorem, & quem tunc excerpis gradum Orientem, pro eo vicissim scribas gradum oppositum, retento Angulo. Et tunc parallaxis auget Borealem Latitudinem, dimittit Australem. Cætera ut supra.

EXEMPLUM.

Anno Christi 1625, die 30 Ianuar. vel 9 Febr. Vesperis, Erbachij, Ulmae, Tubingæ, & passim in Suevia, visa est Venus, quasi in complexu esse Luna corniculata, seu ut alij, quasi hæere in sinistro cornu Lunæ, & ab eo momento, paulatim veluti circumire gibbum Lunæ lucidum inferiorem; ex quo intelligi datur, inter occasus, Solis & Veneris, conjunctionem fuisse Lunæ & Veneris centram secundum longitudinem visibiliter, Lunâ tamen Borealiori. Cum autem Sol eo die occiderit Erbachij Hora 4°. 53'. Venus verò Hora 6°. 47'. quippe que fuit in 24°. 42'. N. latitudine 0°. 53'. Mer. eligatur ergo hora occasus Q. 6°. 47', quæ per Tychoamicam temporis equationem fuit H 6°. 57' equalis; & Uraniburgi H 7°. 9'. Invenitur ergo locus ejus 24°. 55'. N. in Eclipticâ assignatus, Latitudo 0°. 30'. Meridiana, parallaxis in Horizonte totalis 63'.

Observatio
☉ ☽

Locus ☉ erat 21°. 26' ♋; ejus Asc. R. 323°. 50'. Hic datum est nobis statim initio tempus apparens H. 6. 47; ad hoc igitur reversi, addemus id (in Tempora Equationis conversum, ut sit 101°. 45') ad Asc. R. ☉: ita fit A. R. Medij Cœli 65°. 35'. Ita nihil nobis amplius negocij est cum equatione temporis hac vice. Culminat autem 7°. 24' II, cujus Declinatio 21°. 37', Angulus cum Merid. 80°. 30'. Et quia Alt. Poli est 48°. 30'. ablata Declin. erit dist. culminantis à Vertice 26°. 53'. Log. us 79368 additus Logarithmo Anguli 1381, facit 80749 Antilog. um Ang. Orientis 63°. 31', pro Lat. Par. Hujus Log. us 21086, & postea seruiet Parallaxi Long. & jam ablatus ab Antilogarithmo 26°. 53'. sc. 11437, relinquit 351 Antilogarithmum 4°. 48' arcus, quo distat Nonag. à meridiano seu 7°. 24' II in consequentia, quia ☉ est in antecedentia: ita conficitur Nonag. 12°. 12' II

Et quia pervenimus ad cognitionem Nonag. i, priusquam ad parallaxes transeamus, traducemus exemplum etiam per modos alios. Erat enim secundus, qui aliquem angulorum Orientis, quos sub